

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

“МОНГОЛ АЛТ” ХК-ИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДЭД

Санал дүгнэлт

Бид 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдлын тайлан, жилийн эцсээрх орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон ач холбогдол өндөртэй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуйг багтаасан санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэлээс бүрдсэн “Монгол алт” ХК-ийн санхүүгийн тайландаа аудитыг хийж гүйцэтгэлээ.

Бидний дүгнэлтээр “Монгол алт” ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр дуусгавар болсон жилийн үйл ажиллагааны орлого, зардал, үр дун, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ нь бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайллагналын Олон Улсын Стандартаар нийцүүлэн баталсан журам, заавар, аргачлалын дагуу үнэн зөв илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитыа Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Энэ стандартын дагуу бидний хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү тайлангийн санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага хэсэгт харуулсан. Бид санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу үйлчлүүлэгчээс хараат бус байх, эдгээр шаардлагуудын дагуух ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагуудыг “МНБ-ын ёс зүйн дүрэм”-г мөрдөж ажилласан.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргахад хангалтай бөгөөд зохистой гэж бид үзэж байна.

Аудитын гол асуудлууд

Аудитын гол асуудлууд нь бидний мэргэжлийн шийдлээр тайлант хутгацаны санхүүгийн тайландаа хийсэн бидний аудитад хамгийн их анхаарал татсан асуудал байдаг. Гэхдээ бид энэхүү асуудлын талаар ямар нэг баталгаа илэрхийлэхгүй. Бидний гаргасан тайландаа харилцахуйц хэмжээний аудитын гол асуудал байхгүй хэмээн тодорхойлж байна.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээллийн хувьд хариуцлага хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь жилийн тайландаа орсон мэдээллийн бүрдэг боловч түүнд санхүүгийн тайлан болон бидний аудиторын тайлан ордогтгүй. Санхүүгийн тайландаа гаргасан бидний дүгнэлт нь бусад мэдээллийг хамардагтгүй бөгөөд бид бусад мэдээллийн талаар аливаа баталгаажилтын дүгнэлт гаргахгүй болно.

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

(үргэлжлэл)

Санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотойгоор бид бусад мэдээллийг унших үүрэгтэй учраас уг мэдээлэл нь санхүүгийн тайлантай материаллаг байдлын хувьд нийцэж байгаа эсэхийг авч үзнэ. Хэрэв бид хийсэн ажилдаа үндэслэн бусад мэдээлэлд материаллаг буруу тайлагнал байна гэж дүгнэсэн бол энэ байдлыг тайландаа тусгах ёстой. Аудитын явцад бид энэ талаар тайлагнах шаардлага үүсээгүй болно.

Санхүүгийн тайлангийн талаар удирдлага болон засаглах удирдлагын хүлээх хариуцлага

Удирдлагын нь СТОУС ын дагуу санхүүгийн тайланг бэлтгэх, үнэн зөв толшиуулах үүрэг хүлээхээс гадна залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагналгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхэд зайлшгүй чухал гэж тодорхойлсон дотоод хяналтуудыг тодорхойно.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага компанийн үйл ажиллагааг төлбөрийн чадваргүй болох эсвэл үйл ажиллагааны үнэвээс, ингэхээс нөр сонголтгүй блінын болох тохиолдлыг удирдлага санхүүгийн тайлангаа тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх хариуцлагыг хүлээх ба тасралтгүй байдалтай холбоотой асуудлуулд болон нягтлан бодох бүртгэлд ашигласан тасралтгүй байдлын суурин талаар нэмэлт тодруулга хийнэ.

Компанийн засаглах удирдлага нь санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүргийг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад Аудиторын хүлээх хариуцлага

Бидний зорилго бол санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагналгүй бэлтгэгдсэн эсэх талаар хамгийн боломжит баталгааг олж авах, өөрийн дүгнэлтийг илрэхийлсэн аудиторын тайланг бэлтгэх явдал юм. Хамгийн боломжит баталгаа гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч АОУС-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн аudit нь оршин байгаа буруу тайлагнал бүрийг үргэлж илрүүлнэ гэсэн баталгааг өгөхгүй юм. Залилан эсвэл алдаансаас шалтгаалан буруу тайлагнал үүсэж болох ба дангаараа эсвэл нийтдээ материаллаг гэж үзсэн бол санхүүгийн тайланд тулгуурлан хэрэглэгчийн гаргах эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх боломжтой юм.

АОУС-ын дагуу бид аудитын туршид мэргэжлийн үл итгэх хандлагыг баримтлан мэргэжлийн шийдэл гаргаж ажилласан. Мөн бид:

- ✓ Санхүүгийн тайландаа залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагнал байх эрсдэлийг тодорхойлж үнэлсэн, тэдгээр эрсдэлүүдэд хариу аудитын горимуудыг тодорхойлж хэрэгжүүлсэн, мөн дүгнэлтийн үндэслэл болох аудитын хангалттай нотолгоог олж авсан. Гэхдээ алдаанаас бус компанийн үгсэн хуйвалдсан үйл ажиллагаа, хуурамчаар үйлдэх, санаатай орхигдуулах, дотоод хяналтыг үл хэрэгсэх эсвэл гүйвуулах зэрэг залилангаас шалтгаалсан материаллаг буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэлтэй.
- ✓ Аудитын зохистой горимыг боловсруулахын тулд компанийн дотоод хяналтын тогтолцооны талаар ойлголт олж авсан, гэхдээ дотоод хяналтын үр дүнтэй байдалд дүгнэлт өгөхийг зориогүй.
- ✓ Компанийн ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, удирдлагын хийсэн тооцоолол болон тодруулгын зохистой байдлыг үнэлсэн.

"BAKER TILLY DALAIWAN AUDIT" LLC

CERTIFIED ACCOUNTING, AUDITING

ОДДААНДАА

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (үргэлжлэл)

- ✓ Хэрэв компанийн тасралтгүй байх чадавхид материаллаг тодорхойгүй байдал байна гэж үзвэл бид санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгын хэсэгт бид анхаарлаа хандуулах болно. Хэрэв энэ талаар холбогдох тодруулгад хангалтай дурдаагүй байвал бид аудитын дүгнэлтээ өөрчлөх болно. Бидний егех аудитын дүгнэлт нь аудиторын тайланг огнооюу одер хүртэлх аудитын нотолгоонд суурилна. Иймд компанийн тасралтгүй байх чадварт нөлөөлөх нөхцөл байдал ирээдүйд үүсэж болох юм.
- ✓ Санхүүгийн тайлангийн бүтэц, агуулга, толилуулга болон тодруулгыг бид бүхэлд нь шалгаж санхүүгийн тайлан нь ажил гүйлгээ ба үйл явдлыг үзэн зөв харуулсан эсэхийг үнэлсэн.

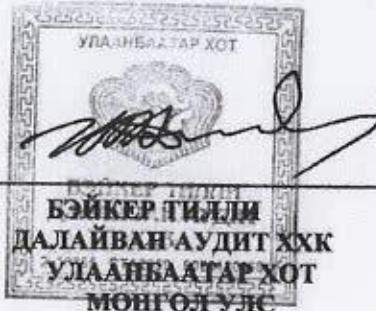
Бид засаглах удирдлагатай аудитын цар хүрээ, хугацаа, бусад хамааралтай асуудлуудаас гадна аудитаар илэрсэн томоохон чухал асуудлууд болон аудитын явцад дотоод хяналгаас хэрэгжүүлж буй асуудлуудын талаар харишицсан.

Монгол бид засаглах удирдлагад аудиторын хараат бус байдлын талаар холбогдох ёс зүйн шалгаралтуудыг мэдэгдсэн бөгөөд бидний хараат бус байдалд нөлөөлж болохуйц аливаа харилцаа холбоо, түүнээс сэргийлэх арга хэмжээнүүд болон бусад асуудлуудын талаар яришицсан.

Засаглах удирдлагатай харишицаны үндсэн дээр бид тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитаар хамгийн чухал гэж авч үзсэн асуудлуудыг тодорхойлж аудитын гол асуудлууд гэж үзсэн. Бид олон нийтэд мэдээлэх нь сөрөг үр дагаврыг авчрах учраас хууль тогтоомжоор хориглосон байдаг асуудлаас бусад аудитын асуудлуудыг аудиторын тайланц харуулсан.

Хэрэглээний хязгаарлалт

Энэхүү тайланг Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 95.1-р зүйлд заасан хуулийн этгээд болох “Монгол алт” ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулж бэлтгэсэн. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

2024 ОНЫ 04 ДУГЭЭР
САРЫН 24-НИЙ ӨДӨР

МОНГОЛ АЛТ ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгосон жилийн

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Мянган төгрөг	
	2023.12.31	2022.12.31
ХӨРӨНГӨ		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгөн хөрөнгө	40,024.1	22,867.0
Дансны авлага	2,143,475.5	463,676.8
Татвар, НДШ-ийн авлага	296,827.3	61,237.2
Бусад авлага	215,560.1	16,952.5
Бусад санхүүгийн хөрөнгө		
Бараа материал	72,533.2	30,946.4
Урьдчилж төлсөн зардал /тооцоо	1,816,247.0	1,784,659.5
Буцац эргэлтийн хөрөнгө		
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	<u>4,584,667.2</u>	<u>2,380,339.4</u>
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндэснүү хөрөнгө	1,159,008.8	979,195.2
Биет бус хөрөнгө	1,025.6	1,611.5
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	338,022.0	338,022.0
Хайгуул ба үзэлгээний хөрөнгө		
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө		
Хайгуул ба үзэлгээний хөрөнгө		
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	4,360,099.8	
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	<u>5,858,156.2</u>	<u>1,318,828.7</u>
Нийт хөрөнгийн дүн	<u>10,442,823.4</u>	<u>3,699,168.1</u>
ОР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
Ор төлбөр		
Дансны өглөг	6,273,660.9	34,804.1
Цалингийн өглөг	2,925.3	
Татварын ор	36,402.9	25,634.9
НДШ-ийн өглөг	8,701.8	
Богино хугацаат зээл	98,102.4	212,623.0
Хүчиний өглөг		
Ногдол ашигийн өглөг	107.6	107.6
Урьдчилж орсон орлого	2,281,569.5	2,144,292.5
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	966,613.1	574,946.1
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	<u>9,668,083.5</u>	<u>2,992,408.2</u>
Урт хугацаат зээл		
Хойшлогдсон татварын өр		
Бусад урт хугацаат өглий		
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн		
Нийт өр төлбөрийн дүн	<u>9,668,083.5</u>	<u>2,992,408.2</u>
Эздийн өмч		
Өмч:	Хувийн	26,585.2
Эзэмшигчдийн өмчийн бусад хэсэг		26,585.2
Хөрөнгийн дахин үзэлгээний нэмэгдэл		
Хуримтлагдсан ашиг, алдагдал	748,154.7	680,174.7
Эздийн өмчийн дүн	<u>774,739.9</u>	<u>706,759.9</u>
Ор төлбөр ба эздийн өмчийн дүн	<u>10,442,823.4</u>	<u>3,699,168.1</u>

"BAKER TILLY DALAIAN AUDIT" LLC

CERTIFIED ACCOUNTING, AUDITING

& APPRAISAL

Хөвөөрслэлийн тайлбарындаа нийтийн тайлбарындаа

МОНГОЛ АЛТ ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгосон жилийн

ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2023.12.31	2022.12.31	мянган тогrog
Борлуулалтын орлого	1,436,955.0	329,770.0	
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	(423,879.6)		
<i>Нийт ашиг</i>	1,013,075.4	329,770.0	
Түрээсийн орлого			
Хүүний орлого	4,629.4		
Ногдол ашгийн орлого		38,653.5	
Эрхийн шимтгэлийн орвого			
Бусад орлого			
Борлуулалт маркетингийн зардал			
Еренхий ба удирдлагын зардал	980,824.0	281,253.3	
Санхүүгийн зардал			
Бусад зардал	1.0	1,013.4	
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)			
Үндсэн херенгэ данснаас хассаны олз (гарз)			
Бист бус херенгэ данснаас хассаны олз (гарз)			
Хөрөнөөр оруулалт борлуулнаас үүссэн олз (гарз)			
Бусад ашиг (алдагдал)			
<i>Татвар төлөхийн өмнөх ашиг, алдагдал</i>	75,533.3	47,503.3	
Орлогын татварын зардал	(7,553.3)	(4,750.3)	
<i>Татварын дараах ашиг, алдагдал</i>	67,980.0	42,753.0	
Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг			
<i>Тайлант үеийн цэвэр ашиг, алдагдал</i>	67,980.0	42,753.0	
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү			
1 адаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү			
Бусад олз (гарз)			
Орлогын нийт дүн			
Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг /төгрөг/			

"BAKER TILLY DALAIAN AUDIT" LLC
CERTIFIED ACCOUNTANTS, AUDITING
& APPRAISAL.

Хөвсргэсэн тайлланууд нь энэхүү санхүүгийн тайлланын салшгүй хэсэг болно.

МОНГОЛАДТ ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгоосон жилийн

ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Миньгэн төгрөг						
ҮЗҮҮЛЭЛТ	Хувийн өмч төлөлдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үзэлтээний нэмээдэл	Гадаад валютын хөрөүүзлийн өмчийн бусад хэсэг	Эзийн неөц	Хуралдагдсан авант	Нийт дун
2021 оны 12-р сарын 31-ний Үзлэдэл	26,585.2				637,421.7	664,006.5
Нийтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга						
Залруулсан Үзлэдэл	26,585.2				637,421.7	664,006.5
Тайлант үсийн цэвэр ашиг					42,753.0	42,753.0
Бусад дэлгэрэнгүй орлого						
Өмчид гарсан өөрчлөлт						
Зарласан ногдол ашиг						
Дахин үзэлтээний нэмээдлийн хэрэгжсэн дун						
2022 оны 12-р сарын 31-ний Үзлэдэл	26,585.2				€30,174.7	706,759.6
Нийтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга						
Залруулсан Үзлэдэл	26,585.2				€80,174.7	706,759.6
Тайлант үсийн цэвэр ашиг					67,980.0	67,980.0
Бусад дэлгэрэнгүй орлого						
Өмчид гарсан өөрчлөлт						
Зарласан ногдол ашиг						
Дахин үзэлтээний нэмээдлийн хэрэгжсэн дун						
2023 оны 12-р сарын 31-ний Үзлэдэл	26,585.2				€28,154.7	774,735.5

“БАЛГАСАН ТАЙЛАНДААНЫ АУДИТ” LLC
СҮРВИСЫН АУДИТОРИЧНЫ АУДИТЫН
СҮРВИСЫН АУДИТОРИЧНЫ АУДИТЫН

Хийсүүлсэн тайлбарыг нь энэхүү саншуудын тайлжилж салжиг хийж болно.

МОНГОЛ АЛТ ХК

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгосон жилийн

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2023.12.31	мянган төгрөг 2022.12.31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
<i>Мөнгөн орлогын дүн /+/</i>	1,522,238.5	1,331,463.1
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	1,056,018.8	505,251.7
Эрхийн шимтэл хураамж, төлбөрийн орлого		
Даатгалын нөхцөрөөс хүлээн авсан мөнгө	9,418.3	4,967.6
Буцаан авсан албан татвар		
Татаас, санхүүжилтийн орлого	456,739.0	821,180.2
Бусад мөнгөн орлого	62.4	63.6
<i>Мөнгөн зарлагын дүн /-/</i>	(5,998,943.5)	(1,126,360.8)
Ажиллагчдад телсон	417,855.8	347,246.0
Нийгмийн даатгалын байгууллагад телсон	117,182.5	104,980.1
Бараа материал худалдан авахад телсон	2,351,001.7	28,748.7
Ашиглалтын зардалд телсон	53,657.8	9,840.4
Түүлиш шатахуун, тээврийн хэлс, сэлбэг хөргөсөд телсон	169,324.4	131,957.2
Хүүний толборт телсон	207,907.3	47,201.1
Татварын байгууллагад телсон	68,210.2	57,653.2
Далтталын толборт төлөн		
Бусад мөнгөн зарлага	2,613,803.8	403,734.1
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(4,476,705.0)	205,102.3
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
<i>Мөнгөн орлогын дүн /+/</i>	634,210.5	548,840.5
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		24,000.0
Биет бус хөрөнгө борлуулсны орлого		
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого		
Бусад урт хугацаат хөрөнгө борлуулсны орлого		
Бусад олгосон зээл, мөнгөн	598,951.4	524,840.5
урьдчилгээны буцаан төлөлт		
Хүлээн авсан хүүний орлого	4,567.0	
Хүлээн авсан ногдол ашиг	30,692.1	
<i>Мөнгөн зарлагын дүн /-/</i>	(2,553,032.9)	(813,629.6)
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшижэд телсон	39,152.9	65,712.1
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшижэд телсон		
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшижэд телсон		
Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшижэд телсон		
Бусад олгосон зээл болон урьдчилгаа	2,513,880.0	747,917.5
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны	(1,918,822.4)	(264,789.1)
Цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн		
Санхүүгийн үйл ажиллагааны төлөлийн үзүүлэлт		
<i>Мөнгөн орлогын дүн /+/</i>	7,607,215.2	296,453.0
Зээл авсан, ерийн үзт цас гаргаснаас хүлээн авсан	7,607,215.2	296,453.0
Хувьцаа болон омчийн бусад үзт цас гаргаснаас хүлээн авсан		
Төрөл бүрийн хандив		
Хөрөнгө оруулагчаас орж ирсэн санхүүжилт		
Валютын ханшины тэгшигтгэлийн ашиг		
<i>Мөнгөн зарлагын дүн /-/</i>	(1,194,530.7)	(221,671.4)
Зээл ерийн үзт цасны толборт телсон мөнгө	1,166,154.0	221,671.4
Санхүүгийн туроцсийн еглэгт телсон		
Хувьцаа буцаан худалдаж авахад телсон		
Телсон ногдол ашиг		
Бусад мөнгөн зарлага		
Хөрөнгийн дахиу үзүүлээний нэмэгдэл		
Валютын ханшины тэгшигтгэлийн алдагдал	28,376.7	
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	6,412,684.5	74,781.6
Валютын ханшины тэгшигтгэлийн алдагдал		
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	17,157.1	15,094.8
<i>Мөнгө, түүнтэй одилгэх хөрөнгийн эхийн үлдээдэл</i>	22,867.0	7,772.2
<i>Мөнгө, түүнтэй одилгэх хөрөнгийн эхийн үлдээдэл</i>	40,024.1	22,867.0

"BAKER TILLY DALAIAN AUDIT" LLC

CERTIFIED ACCOUNTING, AUDITING

& APPRAISAL

Хөвөөрөөсөн тайланыг дүүрэгжүүлж төслийн салбарыг хөгж болно.